

ad 1.

Zaczynamy:

$$\vec{r} = r\hat{u}_r, \quad \vec{v} = \frac{d\vec{r}}{dt} = \frac{dr}{dt}\hat{u}_r + r\frac{d\hat{u}_r}{dt} = \frac{dr}{dt}\hat{u}_r + \omega r\hat{u}_\varphi = \left(\frac{dr}{dt}, \omega r\right), \quad \text{etc...}, \text{ proszę przejść do końca te rachunki}$$

ad 2. Patrz zad. 1

ad 5. Ruch jednostajnie przyspieszony. Tor rysuj na płaszczyźnie (x, z) , x - oś pozioma, z - pionowa. Zastanów się jaki będzie tor gdy prędkość początkowa nie jest zerowa.

ad 6. odp. $\frac{1}{4}Mg$

ad 7. Zrób szkic, napisz równania ruchu dla masy m_1 na równi: $m_1g \sin \alpha - N = m_1a_1$, dla masy zwisającej $N - m_2g = m_2a$, N - siły naprężenia (dlaczego po obu stronach bloczka są takie same?), $a_1 = a_2 = a$. Jaki kierunek ruchu przyjeżdża? Czy to obojętne?

ad 8. Rozwiązanie równania ruchu dla przypadku z oporem jest identyczne jak w zadaniu dodatkowym 2 z poprzedniego zestawu (patrz i02-wskaz.pdf): $v(t) = \frac{mg}{\beta}(1 - e^{-\frac{\beta}{m}t})$. Inne są tylko stałe współczynniki.

ad 9. To ważny przypadek ruchu, opisuje wszelkie drgania. Przykładowo, rozpatrzmy wiszący na sprężynie odważnik. Niech początkowo układ jest w równowadze, czyli odważnik spoczywa. Wykonując pewną pracę możemy ciągnąc i rozciągając sprężynę przemieścić go w dół o odcinek x . Jeśli następnie puścimy to siła sprężystości sprężyny F spowoduje ruch odważnika w kierunku położenia równowagi. Siła ta jest wprost proporcjonalna do aktualnego wychylenia. Założenie, że siła powodująca ruch jest proporcjonalna do wychylenia od punktu równowagi i przeciwnie skierowana do wektora tego wychylenia $F = -\beta x$ pozwala na zapisanie równania ruchu (II zas. dyn. $ma = F$) w postaci:

$$m \frac{dv}{dt} = -\beta x.$$

Jest to równanie na dwie niewiadome funkcje czasu, prędkość $v(t)$ i położenie $x(t)$. Za dużo tych niewiadomych na jedno równanie. Ale wiemy, że $v = dx/dt$, czyli

$$m \frac{d^2x}{dt^2} = -\beta x$$

- już jest tylko jedna niewiadoma $x(t)$. A przyjmując dla wygody oznaczenie $\omega^2 = \frac{\beta}{m}$ uzyskujemy równanie

$$\frac{d^2x}{dt^2} = -\omega^2 x, \quad \text{gdzie } \omega^2 > 0$$

Jest to równanie drugiego rzędu, nie mamy na razie narzędzi do rozwiązania go. Ale możemy łatwo rozwiązanie zgadnąć.

Popatrz na równanie jak na zagadkę: jaka to funkcja $x(t)$ zróżniczkowana dwukrotnie da tę samą funkcję pomnożoną przez stałą ujemną $-\omega^2$? Sprawdź wśród znanych funkcji elementarnych: to $\sin \omega t$, $\cos \omega t$ lub kombinacja liniowa tych funkcji $a \sin \omega t + b \cos \omega t$. Może być też $A \sin(\omega t + \varphi)$. a, b, A, φ to stałe (ogólne rozwiązanie równania różniczkowego drugiego rzędu ma zawierać dwie dowolne stałe). A jest amplitudą wychylenia, a stała φ - fazą początkową.

Odpowiedź: rozwiązaniem równania ruchu harmonicznego jest $x(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

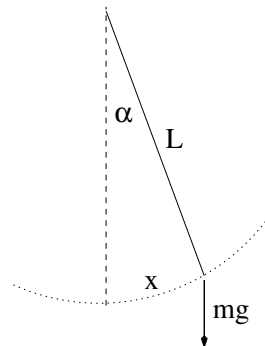
ad 10.

Można tak: siła F , która powoduje ruch masy m po okręgu to składowa siły ciężkości mg , styczna do koła, czyli $F = mg \sin \alpha$ (rys.). Dla małych wychyleń (małych kątów α) można przybliżyć $F = mg\alpha = mg\frac{x}{L}$. Tu już widać, że siła jest proporcjonalna do wychylenia x (jest to łuk koła), czyli dla małych wychyleń mamy do czynienia z ruchem harmonicznym.

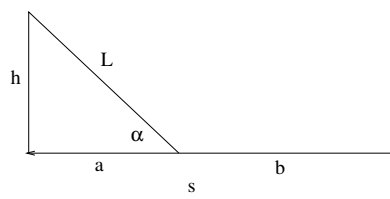
Jak wygląda równanie ruchu? Z II zas. Newtona mamy: $m \frac{d^2x}{dt^2} = -mg \frac{x}{L}$ (znak - bo siła jest przeciwna do wychylenia). Uprościmy równanie przez m :

$$\frac{d^2x}{dt^2} = -\frac{g}{L}x.$$

Podstawmy $\frac{g}{L} = \omega^2$. Wiemy już z poprzedniego zadania, że rozwiązaniem tego równania jest funkcja okresowa typu $\sin \omega t$. Stąd z relacji $\omega T = 2\pi$ dostajemy wzór na okres $T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$.

ad 14. To zadanie można rozwiązywać dwojako. Albo 1) z zasady zachowania energii, albo 2) z praw dynamiki.

Prostszy jest sposób 1). Całkowita energia na początku (mgh) jest całkowicie zamieniona na pracę, którą wykonują siły tarcia na drodze L i b . Siła tarcia T_1 na odcinku L jest równa $\mu mg \cos \alpha$, T_2 na odcinku b wynosi μmg .

Praca sił tarcia: $W_1 + W_2 = \mu mgL \cos \alpha + \mu mgb = \mu mgs$. Odpowiedź jest ewidentna.

Wykonaj też obliczenia korzystając z praw dynamiki rozpatrując ruchy jednostajnie zmienne na obu odcinkach, przyspieszony bez prędkości początkowej na odcinku L i opóźniony z prędkością końcową zero na odcinku b . Wyjdzie to samo ale więcej roboty.